

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

NAKL.: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD.

CZEK P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NACZ.: ARTUR HAUSNER

CENA PRENUMERATY:

We Lwowie miesięcznie zł 4.20
z dostawą do domu... „ 4.50
na prowincji... „ 4.50
za granicą... „ 6.50

Cena pojedynczego egzemplarza
na całym obszarze Polski

20 groszy

Redakcja i Dyrekcja:
Lwów, Sykstuska 21.

Telef. w dzień Nr. 24 — od godz.
10 wieczór drukarnia 496.

Administracja: Lwów, Szajnochy 2
Telefon: 19-87.

Nowa olbrzymia afera przemysłnicza.

Nierzeczowa krytyka a wymowa faktów.

II.

(Stel) W ocenie faktów i procesów dziejowych ostatniego trzydziestolecia spotykamy się ustawicznie — z pewnego rodzaju mitologią polityczną. Skłonność do uproszczonego sposobu myślenia oraz niechęć do poszukiwania głębszych związków przyczynowych, sprawiają, że nagnannie rozpanoszył się zwyczaj załatwiania najważniejszych zagadnień historycznych za pomocą gotowych etykiet, nalepianych tak, jak wygodnie.

W tej współczesnej mitologii najpocześniejsze oczywiście miejsce zajmuje osoba Marszałka Piłsudskiego. Zamiast badać, jaką była istotna rola Józefa Piłsudskiego w powstaniu i rozwoju zrazu ideologii niepodległościowej wewnątrz ruchu socjalistycznego, potem już dążeń niepodległościowych, które przeszły wszak szereg faz rozwojowych — ileż wygodniej powtórzyć po raz setny, tysięczny, czy dziesięciotysięczny, mit popularny, legendę o Józefie Piłsudskim!

Legenda bowiem otoczy czoło wiekopomnie zasłużonego bohatera aureolą światła należnego. Ale legenda nie będzie badała, czy i wiele jasnych promieni należy się równocześnie będzie współdziałającym, współodpowiedzialnym, współkierownikom w dziele odbudowania Niepodległej Polski.

Najczęściej może nalepianą etykietą w tej kurjerkowej publicystyce, której naśladowanie niebardzo przystoi poważnym, politycznie i historycznie wykształconym dziennikarzom, jest kwitowanie niepodległościowo-państwowego programu PPS dwoma słowami, jednym nazwiskiem: Józefa Piłsudskiego.

Wszyscy socjaliści polscy, bez względu na dzisiejszy swój stosunek do rządu Piłsudskiego i do politycznej teraźniejszości dawnego swego wodza, zgodni są w uznaniu dla olbrzymiej dziejowej roli, jaką odegrał Piłsudski, członek Cekaeru i kierownik podziemnej roboty przedrozłamowej PPS, ideolog walki czynnej, twórca Organizacji Bojowej, Związku Walki Czynnej, ruchu strzeleckiego, Komendant Legionów, Naczelnik Państwa i zwycięski wódz.

Twierdzimy jednakże, że uważanie Piłsudskiego za twórcę programu niepodległościowego w socjalizmie polskim jest najzupełniej fałszywe i z prawdą historyczną niezgodne. Przejęcie zasady niepodległościowej w skład programu socjalizmu polskiego i postawienie jej na miejscu naczelnym dokonano się pod wpływem zgola innych

czynników — już po dłuższym okresie działalności „Proletariatu“, który tej zasady nie wysuwał, i po narodowo - socjalistycznej propagandzie Bolesława Limanowskiego, nawiązującej do tradycji demokracji emigracyjnej. Program PPS był w tych warunkach syntezą, partja — scaleniem odrębnych grup o częściowych celach w jeden nowoczesny obóz socjalizmu walczącego o pełnię ideologiczną, o nowy ustrój!

W tym programie niepodległość nie odgrywała roli jakiegoś cudownego środka, wymyślonego czy genialnie wyczułego przez jednego wodza — wynalazcę, a zarazem nauczyciela. Wcielona po głębokim przemyśleniu i przetrwaniu problemu, zasada niepodległości od pamiętnego założycielskiego zjazdu paryskiego PPS, coraz głębiej wciskała się w życie duchowe socjalizmu polskiego. Nie była ona jedynie rozwiązaniem sprawy „narodowej“. Przeciwnie, od pierw-

szej chwili miała pełny charakter „państwowo-“. To właśnie było najwybitniejszym znamieniem PPS, że silnie i wytrwale zawsze, zarówno w latach dziewięćdziesiątych, jak dzisiaj, akcentowała znaczenie własnej państwowości i że w odzyskaniu niepodległego państwa widziała nie zadośćuczynienie sentymentom, lecz jedyną drogę stworzenia dalszej podławy rozwoju.

Stąd też, z tego stwierdzenia wypływa, że Polskiej Partji Socjalistycznej nikt „państwowego“ myślenia uczyć nie mógł — bo ona i właśnie ona jako całość, podławy tego myślenia stworzyła. I jeśli powstały duże, w głąb sięgające różnice w pojmowaniu prawdziwie „państwowego“ myślenia w Niepodległej Polsce — to powody odmiennych zapatrywań mają jedno źródło: leżą one wyłącznie na płaszczyźnie klasowej!

WZADAJCIE WSZĘDZIE

ŚWIATOWEJ MARKI

„PEPEGE“

POLSKI PRZEMYSŁ GUMOWY I.A.W GRUZIADZU.

OBUWIA

SPORTOWEGO
LUDOWEGO
TENISOWEGO

TANIE-TRWAŁE-ELEGANCKIE

OPON DO ROWERÓW

Ceny detaliczne.

OBUWIE LUDOWE Z PRZYSZYWANĄ PODESZWĄ N°35-41 zł. 5.40.
OBUWIE SPORTOWE Z PRZYKLEJONĄ PODESZWĄ N°35-41 „ 6.50.

Jaki powstanie rząd w Niemczech?

Świetne zwycięstwo niemieckiej socjalnej demokracji zmieniło zupełnie wewnętrжно-polityczną sytuację Niemiec. Wobec tego nasuwa się obecnie pytanie, — jakie stronnictwa, jaka koalicja podejmie się utworzenia rządu.

Jedno jest pewne: blok burżuazyjny, który dotychczas rządził państwem, jest rozbity. Partje, na których się on opierał: niemiecko-narodowi, niem. partja ludowa, centrum i bawarska partja ludowa posiadały w starym parlamencie 242 posłów — w nowym mają tylko 195.

Nie rozporządzając zatem większością, nie mogą utworzyć rządu.

Nawet gdyby te stronnictwa zdołały skupić około siebie inne drobniejsze partje burżuazyjne (z wyłączeniem demokratów, którzy współdziałali z niemi odrzucają), rozporządzałyby tylko 258 mandatami wobec 322 mandatów socjalistów, komunistów i demokratów. Byłoby to słaba większość, zależna w dodatku od skrajno prawicowych, faszystowskich grup. Trudno jednak przypuścić, by do takiej koalicji chciało należeć katolickie centrum.

Bo połowę swych mandatów centrum zawdzięcza katolickim robotnikom z kopalń i hut Nadrenji i Westfalji. A szerokie masy katolickie, robotnicze niemieckiego Zachodu nie mają nie wspólnego z organizacjami „żółtymi” i nie zgodziłyby się one nigdy popierać bloku burżuazyjnego, reprezentującego otwarcie system panowania klasowego burżuazji. I z tem przewódce centrum liczyć się muszą. Któż więc weźmie rządu po bloku burżuazyjnym?

Rząd robotniczy w tym parlamencie jest niemożliwy.

Socjaliści i komuniści posiadają razem tylko 207 głosów. Rządzić mogliby tylko

przy poparciu niektórych grup burżuazyjnych (przedewszystkiem centrum) — tego poparcia jednak spodziewać się nie mogą. Są trzy możliwości:

1) *Rząd tak zw. „wejmarskiej koalicji”,* składający się z socjalistów, demokratów i centrum, którzy ewentualnie łącznie z niem partją chłopską, rozporządzałyby 218 głosami. Lecz w tym wypadku socjaliści z swymi 153 głosami byłiby czynnikami decydującym w rządzie, na co powyższe partje burżuazyjne się nie zgodzą.

2) *Rząd „wielkiej koalicji”,* do którego poza wyżej wymienionemi partjami należałaby niem. partja ludowa (ze Stresemannem). Lecz partja ta jest przedstawicielstwem niemieckich przemysłowców — czyż możliwa jest współpraca socjalistów z nimi?

3) *Rząd mniejszości* albo utworzony przez socjalistów, opierających się o trzy partje burżuazyjne środka, albo rząd mniejszościowy tych trzech partji, zależny każdorazowo od poparcia socjalistów.

Stwierdzić zatem trzeba, że do skutku przyjść nie może ani rząd wyłącznie burżuazyjny, ani wyłącznie robotniczy. Najprawdopodobniej zatem wyłoni się rząd, utworzony

przez kooperację socjalistów z burżuazyjnymi partjami środka

czy to w formie ściślejszy lub luźniejszej koalicji, czy też w formie rządu mniejszościowego pod egidą socjalistów albo burżuazyjnych partji środka, popierających się wzajemnie i zależnych wzajem od siebie.

Tak czy owak — dla reakcji niemieckiej niema obecnie miejsca w rządzie Rzeszy.

Postulaty urzędników państwowych.

WARSZAWA, 25 maja. W dniach 22 i 23 bm. delegacja Stowarzyszenia Urzędników Państwowych odbyła konferencje z prezydiami wszystkich omal klubów parlamentarnych i przewodn. Komisji Budżetowej Sejmu posłem Byrką w sprawie płac pracowników państwowych. Delegacja wysunęła postulaty: 1) wypłacenia w miesiącu czerwca dodatku wyrównawczego tytułem należności należnych pracownikom państwowym w związku z utrzymaniem w 1928 r. wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie z końca 1925 r., 2) podwyższenia płac pracowników państwowych conajmniej o 25 proc. począwszy od dn. 1 lipca rb.

W dalszym ciągu delegacja wyraziła poglądy, iż:

1) należy wywrzeć nacisk na Rząd, by

bezwzględnie przedłożył ciałom parlamentarnym projekty (definitywnej regulacji płac, w czem są zainteresowani specjaluie urzędnicy administracyjni wszystkich działów służby państwowej i kategorii stanowisk;

2) nie jest rzeczą słuszną i z punktu widzenia państwowego wskazaną, by uzależnić słuszną i z punktu widzenia państwowego wskazaną, by uzależnić unormowanie kwestji płac urzędniczych od uchwalenia przez ciała parlamentarne specjalnych na ten cel podatków, oraz

3) kwestja płac urzędniczych winna być traktowana narówni z innemi potrzebami państwowemi i winna znaleźć wyraz w uchwalanym przez ciała parlamentarne budżecie.

W obronie godności niższych funkcjonarjuszy państw.

W krakowskiej dyrekcji kolejowej wykryto aferę szpiegowską na rzecz państwa ościennego, uprawianą przez tamtejszych funkcjonarjuszy kolejowych w związku z czem aresztowany został niejaki Turek, urzędnik kolejowy.

Dyrekcja kolei w Krakowie w sprawie tej ogłosiła wyjaśnienie prasowe, w którym rzuca potworny zarzut na całą masę niższych pracowników kolej., jakgdyby tylko ci byli zdolni do takich haniebnych czynów. Chcąc w ten sposób wmówić w opinię publiczną, że wszelkie łajdactwa jakie dotychczas miały miejsce, były popelniane przez tych właśnie pracowników.

Jest to ohydny zarzut ubliżający godności wszystkich niższych funkcjonarjuszy kolejowych, zarzut tem ohydniejszy, że jest zupełnie bezpodstawny, a stawiany przez wybitne osobistości w kolejnictwie, które zdają sobie sprawę z potworności tego zarzutu.

Od czasu powstania państwa polskiego fakty dowodzą, że w kolejnictwie największych łajdactw dopuszczali się ludzie właśnie na najwyższych stanowiskach, że przypominamy aferę kolejową w dyrekcji wileńskiej, aferę „Orbisu”, niedawną aferę p. Pawłowicza w dyrekcji lwowskiej, a w ostatnich już dniach panującą w urzędzie celnym na Śląsku, gdzie aresztowano nie tylko urzędników celnych, ale i wysokich urzędników kolejowych.

Gdybyśmy zadali sobie nieco trudu i przeglądali dzienniki z czasów dawniejszych — zobaczylibyśmy, że wszystkie prawie afery były dziełem dygnitarzy, którzy chwytały się kryminalnych czynów, byle zdobyć pieniądze na luksusowe życie.

W świetle rzeczywistości strzał krakowskiej dyrekcji kolejowej chybił celu i trafia w tych właśnie do których nie był skierowany.

Stynni lotalcy franc. w Warszawie.

WARSZAWA, 25. 5. (Pat.). Na dzisiejszem walnem zebraniu Ligi Obrony Powietrznej Państwa zjawili się lotnicy Costez i Le Brix, których powitał w języku francuskim prezes L. O. P. P. Ponikowski, a następnie b. wojewoda Sołtan. Na przemówienia te odpowiedział Costez, podkreślając rezultaty poczyniań na polu lotnictwa. Przemówienie swoje zakończył okrzykiem: Niech żyje Polska. Prof. Witoszyński oprowadzał następnie lotników po instytucie aerodynamicznym, pokazując im laboratorja i prace, jakie są w toku.

Czy b. komisarz policji Dobiecki kradł, czy nie kradł?

WARSZAWA, 25. 5. (Pat.). W dniu wczorajszym znalazła się w drugiej instancji sądowej sprawa Radosława Wojnicza, skazanego przez sąd okręgowy na 1 miesiąc więzienia za zniesławienie Dobieckiego b. podkomisarza urzędu śledczego. Po zreferowaniu przebiegu rozprawy w pierwszej instancji przewodniczący sędzia Zaborowski udzielił głosu prokuratorowi Kamińskiemu, który biorąc pod uwagę ogół i ciężar zarzutów przeciwko Dobieckiemu, oparł się na dobrej wierze Wojnicza i zrzekł się względem niego oskarżenia. Sąd apelacyjny po krótkiej naradzie wydał wyrok uniewinniający Wojnicza.

Pangalos zostaje wypuszczony na wolność.

ATENY, 25. 5. (Pat.). Przesilenie rządowe znajduje się nadal w fazie poważnych trudności. Spodziewają się, że rozwiązanie przesilenia nastąpi w dniu 26. b. m. Donoszą również z Aten, że parlamentarna komisja śledcza postanowiła wypuścić Pangalosa na wolność za kaucją 225 tysięcy drachm. Dla prawomocności tej decyzji niezbędne jest zatwierdzenie izby.

Stan bezrobocia w Austrii.

WIEN, Według statystyki urzędowej zmniejszyła się ilość bezrobotnych w Austrii w pierwszej połowie miesiąca maja o 3.443 osób. Znaczy to, że ogólna ilość bezrobotnych wynosi w chwili obecnej 66.448 osób, t. j. o 17.094 osób mniej, niż w tym samym okresie czasu roku ubiegłego. Spadek bezrobocia obserwowac można we wszystkich gałęziach przemysłu austriackiego, w szczególności zaś w przemyśle obuwniczym.

REWIZJA W STOWARZYSZENIU WOLNOMYŚLICIELI.

WARSZAWA, 25. maja. (AW). Władze bezpieczeństwa przeprowadziły wczoraj rewizje u osób zgromadzonych na posiedzeniu Stowarzyszenia wolnomyślicieli. Przy sprawdzaniu dokumentów okazało się, że na zebraniu znalazło się kilka osób stojących poza Zw. Wolnomyślicieli i oskarżonych o komunistyczną agitację antypaństwową.

ARESztOWANIE MIĘDZYNAR. ZŁODZIEJA Z DROHOBYCZĄ W WROCLAWIU.

WROCLAW, 25. 5. (Pat.). Wrocławska policja kryminalna aresztowała w jednej z kawiarni tutejszych 50-letniego Kopela Steinbocka znanego złodzieja międzynarodowego. Steinbock, pochodzący z Drohobycza, został w roku 1923 skazany w Szwajcarji za kradzież na 4 lata więzienia, poczem grasował w różnych państwach europejskich.

10 PROC. PODWYŻKA DLA HANDLOWCÓW NA ŚLĄSKU.

KATOWICE, 25. maja. (Pat.) Na wczorajszym posiedzeniu komisji arbitrażowej i pojeonawczej postanowiono podwyższyć zarobki dla pracowników zatrudnionych w handlu o 10 proc. Podwyżka ta obowiązuje od dnia 1. czerwca do końca roku bieżącego.

Nowa mowa min. Zaleskiego.

WARSZAWA, 25. 5. (AW.) W senackiej komisji spr. zagranicznych Zaleski wygłosił dziś exposé, w którym zaznaczył, że o ile na komisji sejmowej przedstawił szereg poszczególnych spraw naszej polityki zewnętrznej to obecnie chciałby w sposób syntetyczny przedstawić zagadnienia stanowiące oś naszej polityki zagranicznej. P. min. Zaleski poświęcił większą część swego przemówienia dążeniom naszej polityki zagr. w dziedzinie ugruntowania pokoju, przy czym zaznaczył, że wprawdzie wszyscy obecnie mówią o tendencjach pokojowych lecz dają się zauważyć 2 tendencje pracy 1) konstruktywna i 2) destruktywna a przykryta tylko płaszczykiem pokojowym. Min. Zaleski wyraził się optymistycznie co do możliwości zażegnania niejednej wojny drogą współdziałania instytucji zabezpieczających pokój. Minister stwierdza w sprawie propozycji amerykańskich, że jeżeli sam tekst ich mógłby budzić pewne wątpliwości przez swój charakter to wątpliwości te zostały przecież zupełnie usunięte dzięki

przemówieniu Kelloga w dn. 20 kwietnia rb. Następnie oświadczył p. Minister, że potęga gospodarcza państwa idzie w parze z jego politycznymi zagadnieniami, Min. Zaleski zaznaczył, że Polska powróci do pełnej polityki liberalnej w dziedzinie celów gdy inne państwa przyjmą te same zasady i poczynią zdecydowane kroki w tym kierunku. Następnie p. Zaleski przeszedł do omawiania stosunków handlowych z Rosją sow., przy czym zaznaczył, że obroty między Polską a Rosją stale wzrastają, nie stoją jednak w żadnym stosunku do obrotów dokonywanych przed wojną. Następnie przeszedł do stosunków gospodarczych z Niemcami i zaznaczył, że oba państwa mogłyby znaleźć platformę porozumienia gospodarczo-politycznego, albowiem Niemcy są krajem szeroko uprzemysłowionym, zaś Polska zdecydowanie rolniczym. Do zawarcia traktatu potrzeba aby Niemcy doszli do przekonania, że w dziedzinie ustępstwa muszą być wzajemne. Wreszcie zobrazował opiekę rządu nad emigracją.

Federacja Litwy z Polską?

Anglja dąży do porozumienia polsko-litewskiego.

WARSZAWA, 25. 5. (AW.) „Kurjer Czerw“ donosi z Londynu na podstawie informacji pism londyńskich, że w czasie konferencji londyńskich rząd ang. wywierał silny nacisk na Waldemarasa w tym kierunku, aby doszedł do porozumienia z

Polską. Waldemarasa miał nawet oświadczyć przedstawicielom prasy, że możliwą byłaby federacja Litwy z Polską na zasadzie dualizmu, podobna do dawnej federacji nadunajskiej między Austrią i Węgrami.

Burzliwe demonstracje antywłoskie w Innsbrucku.

INNSBRUK, 25. 5. (AW.) Wczorajsze demonstracje z powodu wywieszenia włoskiego sztandaru na konsulacie włoskim, trwały do północy. Tłum usiłował kilkakrotnie przedrzeć się przez kordon policji i przedostać się przed konsulat włoski. W zwią-

ku z tem przyszło kilkakrotnie do starcia pomiędzy demonstrantami i policją. Kilku demonstrantów zostało zranionych pałkami gumowymi. Także 2 urzędników policji doznało obrażeń. Dziś w mieście zapanował spokój.

Przed zdobyciem Pekinu.

PEKIN, 25. maja. (A. W.) Sztab wojsk pekińskich liczy się poważnie z możliwością opróżnienia głównej stolicy Chin. Zarządzona bowiem ewakuacja odbywa się w tempie pospieszonym. W związku z możliwością opanowania Pekinu przez wojska nacjonalistyczne wymieniają gen. Fenga jako przyszłego sze-

fa rządu chińskiego. Pozycja gen. Czang Kai Szeka uchodziła tu wprawdzie do niedawna za niezwykle silną, jednakowoż w związku z wypadkami w Tsi Nan Fu, autorytet tego generała znacznie osłabł.

Nowa olbrzymia afera przemysłnicza.

Skarb państwa poniósł strat około 40 milionów zł.

BYDGOSZCZ, 25. 5. (AW.) „Dziennik Bydgoski“ donosi, że władze bezpieczeństwa wpadły na trop wielkiej afery przemysłniczej, która naraziła Skarb Państwa na straty, dochodzące 40 milj. zł. Według informacji „Dziennika Bydg.“ od dłuższego już czasu przemycano z Niemiec do Poznania i na Pomorze większą ilość samochodów bez opłaty cła. Jak przypuszczają liczba przemycanych aut dosięga 10 tys. Samo-

chody te, mimo wojny celnej, nabywano w Niemczech, gdzie były rejestrowane. Samochody przemycano do Polski na podstawie świadectw międzynarodowych, uprawniających do przejazdu zagranicę bez podwyższania opłat celnych, oraz pozostawiano w Polsce przez 1 rok. Po upływie roku wznawiano rejestrację w Niemczech prolongując temsamem możliwość kursowania samochodów w Polsce na dalszy rok.

Dalsze szczegóły wielkiej panamy celnej na Śląsku.

Urzednicy placili setki złotych za kolacje.

SOSNOWIEC, 25. 5. (AW.) Śledztwo w sprawie nadużyć celnych ujawniło bardzo ciekawe szczegóły nadużyć, popełnianych przez funkcjonariuszy urzędu. Okazało się, że urzednicy pobierający po 400 do 500 zł. pensji miesięcznej placili w restauracjach kałowiickich dużo wyższe rachunki za jedną kolację. Niesłychanych nadużyć dokonywano również przy licytacjach towarów przemysłowych. Tak np. kupcy należący do szajki na jednej z licytacji zakupili nowy samochód zagraniczny marki „Mercedes“ za 1.155 zł. Z polecenia prokuratora wszyscy wmieszani w aferę urzednicy i pośrednicy osadzeni zostali w więzieniu w Sosnowcu. Ostatnio aresztowana została kochanka bę-

dącego w więzieniu śledczym urzednika Chameczyka, niejaka Smorkowska. Przy rewizji w jej mieszkaniu znaleziono cały szereg rzeczy, pochodzących z przemysłnictwa. Jak ustaliło śledztwo przedmioty te otrzymywała ona od Chameczyka. Nadto zakwestjonowano u niej liczną biżuterję, jak zegarki, złote pierścienie i t. p.

ARESztowani komuniści polscy w Berlinie.

WARSZAWA, 25. maja. (tel. wł.) Wśród aresztowanych w Berlinie komunistów polskich, znajdują się: Sochacki Jerzy, Stein Władysław, Kurman Leon, Hering Jerzy, Adam Landy, Wilhelm Alter, Stanisław Birnbaum, Anna Koszucka, i Stanisław Cichocki.

Nacjonaliści niem. przeciw gdańskiej dyrekcji kolejowej.

GDANSK, 25. maja. (A. W.) W Wojtkostagu odbyły się debaty w sprawie gdańskiej dyrekcji kolejowej. Nacjonaliści i centrum wystąpili z zarzutami, że instytucja ta jest stworzona przede wszystkim w celu ponizowania Gdańska, a urzednicy i robotnicy Niemcy są prześladowani gdyż przepisy obowiązujące zwrócone są przeciwko nim.

Z. P. P. S.

WARSZAWA, 25. maja. (tel. wł.) We wtorek dnia 29. maja r. b. o godz. 10-tej odbędzie się plenarne posiedzenie Z. P. P. S.

Porządek dzienny: Sytuacja polityczna i stanowisko wobec budżetu.

Również odbędzie się konferencja referentów budżetowych Z. P. P. S. celem ustalenia wniosków Z. P. P. S. na plenum sejm.

ROZŁAM W CH. D.

WARSZAWA, 25. maja. (tel. wł.) Do Warszawy przybyli przedstawiciele Ch. D. z Górnego Śląska odłamu wrogięgo Korfantemu, w celu nawiązania z czynnikami rządowymi kontaktu politycznego.

ROKOWANIA POLSKO-LIT, W WARSZAWIE.

WARSZAWA, 25. maja. (tel. wł.) W ciągu czwartku i piątku, odbywały się posiedzenia podkomisji kolejowej i pocztowo-telegraficznej. Wyniki spraw podkomisji przedstawione będą na posiedzeniu plenarnem komisji, która zbierze się jutro przedpołudniem.

WŁOKNIARZE ŁÓDZCY W WALCE O PODWYŻKĘ.

WARSZAWA, 25. maja. (tel. wł.) Zw. Rob. Przemysł. włókienniczego w Łodzi, otrzymał dziś odpowiedź na memorjał z żądaniem podwyżki ze Zw. Przemysłowców włókienniczych. Zw. Przem. włók. prosi o wydelegowanie przedstawiciela Związku Robotników na konferencję, celem omówienia przedłożonych żądań. Konferencja odbędzie się we wtorek, 29. b. m.

ZAZĘGNANIE STREJKU TRANSPORTOWCÓW.

WARSZAWA, 25. 5. (tel. wł.) Toczące się od kilku dni w Warszawie rokowania w sprawie zawarcia umowy pomiędzy przedstawicielami żeglugi, a związkiem transportowców dały już częściowy wynik.

Dziś została podpisana umowa przedwstępna, a jutro prawdopodobnie nastąpi podpisanie umowy zbiorowej. W ten sposób groźba strejku na Wiśle zostaje zażegnana.

POŻYCZKA DLA GÓRNEGO ŚLĄSKA.

WARSZAWA, 25. 5. (AW.) Jak się dowiadujemy w Min. Skarbu toczą się obecnie pertraktacje o znaczniejszą pożyczkę dla Górnego Śląska. Rokowania dobiegają końca. Jednocześnie nawiązane zostały rozmowy o znaczniejszą pożyczkę zagraniczną na urządzenie w Polsce kompletnego i najbardziej nowoczesnego systemu komunikacji telefonicznej.

ZJAZD KOMUNISTYCZNY Z KRESÓW WSCHODNICH.

GDANSK, 25. 5. (AW.) Obiegają tu pogłoski, że komuniści odbywający zjazd w Oliwie reprezentują przeważnie Wołyń i Małopolskę Wschodnią i należą do t. zw. sekcji ukraińskiej. Uczestnicy zjazdu maja się udać do Moskwy, gdzie 10. czerwca rozpocznie się konferencja, która potrwa do 1. lipca. Po konferencji tej dwóch delegatów pozostanie jeszcze w Moskwie, aby wziąć udział w Kongresie Międzynarodówki Komunistycznej.

KONGRES SŁOWIAŃSKICH BOTANIKÓW.

PRAGA, 25. maja. (A. W.) W dniu 24. b. m. rozpoczął się tu II. kongres słowiańskich botaników. Po powitaniu uczestników przez przewodniczącego dr. Nemca ze strony polskiej przemawiali prof. Wojcicki z Warszawy i prof. dr. Krzemiński ze Lwowa. Kongres potrwa do 30. b. m., poczem uczestnicy wyjadą do Brna.

Pochód Austrii ku socjalizmowi.

Austrjacka partja socjalno-demokratyczna wydała „Rocznik Ruchu robotniczego“, w którym przedstawiony jest rozwój pracy socjalistycznej partji robotniczej w Wiedniu i w całym kraju.

Na przeszło 6 milionów mieszkańców, zorganizowanych jest w partji

669.586 członków

w czem udział kobiet wynosi 201.063. Czyni to 16'59 procent całej dorosłej ludności Austrii.

Aby uprzytomnić sobie szybkość wzrostu partji, możemy, że między r. 1926 a 1927 organizacja partyjnej przybyła **74.169 członków**.

Partja socjalistyczna stworzyła w tym małym kraju: **73 domów robotniczych**, 5 księgarni robotniczych sprawnie funkcjonujących, 8 drukarni robotniczych. Partja austriacka wydaje

7 dzienników socjalno-demokratycznych z nakładem dziennym 247.550

egzemplarzy i **17 tygodników** z 186.450 egzemplarzami, 8 miesięczników z 565.000 egzempl., z czego na „Frau“ („Kobietę“) przypada 194.000 egzemplarzy.

Tak wygląda czytelnictwo prasy partyjnej w Austrii.

„Rocznik“ przedstawia statystycznie udział frak-

cji socjalistycznych w centralnym parlamencie, w sejmach krajowych, w gminach, w administracji itd. Oprócz Wiednia było z początkiem roku

334 gmin z większością socjalistyczną,

a poza tem 41 gmin, w których nie mając większości, socjaliści pełnią urząd burmistrzów. Gminy te obejmują prócz Wiednia przeszło 25'4 proc. ludności całej Austrii. Jeśli doliczymy do tego Wiedeń, to otrzymujemy 376 gmin,

obejmujących 3.054.167 ludności;

czyli 46'73 proc. ogółu mieszkańców Austrii, administrowanych przez socjalną demokrację.

„Rocznik“ nie przedstawia dokładnie jeszcze rozwoju innych gałęzi ruchu robotniczego, jak zawodowego, spółdzielczego, które po latach wielkich trudności skutkiem ciężkich warunków gospodarczych, i finansowych (inflacja), dźwigają się, wykazując znaczny postęp.

Piękne rezultaty wykazują pewne próby socjalnych przedsięwzięć; administracje Kasami oszczędności; praca w Kasach chorych; organizacje lokatorów i licznych zawodowych organizacji inteligentów jak urzędników, lekarzy, adwokatów i t. d., całej orobnych przemysłowców, chłopów małorolnych.

14 miesięcy bohaterskiego strejku.

Zarząd amerykańskiej Federacji Pracy w Waszyngtonie wydał komunikat, w którym apeluje do wszystkich członków unji i do wszystkich organizacji robotniczych o składanie jednodniowego zarobku, jako doraźną pomoc dla strejkujących górników.

Podając w streszczeniu historję i przebieg trwającego już 14-ty miesiąc strejku, komunikat maluje wstrząsające obrazy nędzy, w jakiej żyć muszą setki tysięcy bohaterskich górników razem z rodzinami:

„To, co się widzi na terenach strejkowych — stwierdza komunikat — przechodzi poprostu wszelkie ludzkie pojęcie; nie da się opisać tego ogromu ludzkiej niedoli,

tego piekła prowokacji

ze strony band uzbrojonych brutalni i zabijaków, którzy robią wszystko co jest w ich mocy, aby złamać na duchu, zdemoralizować bohaterskich górników, a pomagają im w tem gorliwie usłudzi sędziowie, mając zawsze w pogotowiu zakazy sądowe, pozwalające na wyrzucanie rodzin górniczych z

domków kompanijnych i spychanie ludzi na samo dno nędzy i upokorzenia“.

Jeżeli wobec tych piekielnych prześladowań i prowokacji, wobec trwającej już drugi rok nędzy i stałego niedożywienia, nie zdolali mimo wszystko kapitaliści złamać bohaterskich górników, zawdzięczać to należy jedynie tej pomocy, z jaką im spieszą organizacje robotnicze w całym kraju. Z nastaniem wiosny sytuacja na terenach strejkowych znacznie się pogorszyła, gdyż najrozmaitsze choroby sezonowe jak grypa, febra itp. znajdują podatną glebę w przepelnionych, niesanitarnych barakach górniczych, a wycieńczony niedostatkiem i niedożywieniem organizm górników i ich rodzin nie jest dostatecznie odporny, by się im oprzeć. Tymbardziej więc teraz spieszyc trzeba z pomocą bohaterskiej braci górniczej, aby nie zatrumfowała mściwa, niesyła nigdy ludzkiej krzywdy oligarchja kapitalistyczna, która po zafatwieniu się z unją górników zabierze się potem do wszystkich innych organizacji robotniczych“.

Tajemnica zbrodni nad jeziorem Szczyrbskiem.

PRAGA. W dalszym ciągu rozprawy zeznawał rzeczoznawca lekarz sądowy, dr. Knobloch, który podał rezultaty badań stanu umysłowego wszystkich trzech oskarżonych. Oświadczył on, że

inteligencja tak Michalki, jak i dr. Klepetarza jest wybitna

a ich życie psychiczne nie wykazuje żadnych defektów. Wszyscy trzej są w pełni odpowiedzialni.

Zapytany, jak ustosunkowuje się do podanego przez Michalkę opisu mordu, dr. Knobloch odrzekł:

— Sikorski nie jest silny. Narzędziem, którym rzekomo zabił Margite, miał być na 7 cm. szeroki kawałek drzewa. Uderzenie takim przedmiotem nie mogło spowodować natychmiastowej śmierci.

Gdy prokurator zapytuje rzeczoznawcę, czy Margita została zatruta, a potem zaduszona, Michalko oświadcza, że jego prawa ręka jest słaba i że dlatego nie może być mowy o duszeniu.

Dr. Knobloch: Ręka Michalki jest istotnie słaba, ale dla uduszenia nie potrzeba specjalnej siły.

Odczytano następnie sprawozdanie policyjne, dotyczące kochanki Klepetarza, Mariji Kowarżówny. Nie jest ona ani aktorką ani tancerką, a

występowała tylko jako statystka w scenach nagości.

Nie zasługuje na wiarę, sprzedawała się mężczyznom.

Relacja policyjna o jej przyjaciółce Busztównie jest pochlebna.

Wykluczeni od doraźnej pomocy (bezrobotni pracownicy umysłowi).

Zarząd Obwodowy Funduszu Bezrobocia we Lwowie, zawiadamia, że wskutek ograniczeń wprowadzonych decyzją Min. Pracy i Opieki Społecznej w sprawie państwowej akcji pomocy doraźnej dla bezrobotnych pracowników umysłowych — od dnia 21. maja b. r. wyłączeni zostają z powyższej pomocy doraźnej następujące kategorie bezrobotnych pracowników umysłowych:

- 1) samotni, którzy pobierali już zapomogi doraźne nieprzerwanie przez 9 miesięcy.
- 2) żonaci — bezdzietni, którzy pobierali już zapomogi doraźne nieprzerwanie przez 15 miesięcy.

NOWY FILM POLSKI.

Reżyser Henryk Szaro, przygotowuje nowy film p. t.: „Dzikuska“ opracowany podług powieści p. Janiny Zarzyckiej. Główną rolę męską grać będzie Zbyszko Sawan, jeden z głównych wykonawców „Huraganu“.

NA EKRANIE DNIA.

Przez telefon warszawski.

Dzyń, dzyń, dzyń...

— Tu szef departamentu liczenia mucl na ścianie.

— Tu wydział spraw drażliwych.

— Ładne u was porządki! Donosi mi właśnie mój referent, że wysłał do waszego wydziału pewien ważny akt jeszcze w listopadzie zeszłego roku, a wyście go dotąd nie załatwili.

— W takim razie ten referent wprowadził pana szefa podwójnie w błąd i dopuścił się dwóch występów: kłamstwa i oszczerstwa. Przedewszystkiem bowiem żadnego aktu tu nie przysłał, powtóre zaś podał nas w podejrzenie, jakoby my wogóle kiedykolwiek cokolwiek załatwiali...

Dzyń, dzyń, dzyń... *Stem.*

—:—

Z Teatru Wielkiego.

IV. Koncert Symfoniczny Jasza Horenstein.

Jak dalece jest wyczyn orkiestry w prostej linii zależnym od kapelmistrza i jak bardzo ulega jego temperamentowi — mieliśmy sposobność zaobserwować w czwartek. Orkiestra zdobyła się na maximum umiejętności, ulegając sygestywnej sile, płynącej z rąk i całej postaci dyrygenta. Jasza Horenstein, kapelmistrz Filharmonji w Berlinie oraz opery w Düsseldorfie jest rewelacją sui generis. Jego nerwowa gestykulacja rąk, palców, ramion, wreszcie wyrazista mimika szczupłej, uduchowionej twarzy przykuwa uwagę wykonawców — a o to przecież głównie chodzi. Horenstein tworzy żywą ilustrację natchnień kompozytora, wnika w najsubtelniejsze modulacje tematu i oddaje się kompozycji cały, bez reszty. Dyryguje niemal w ekstatycznym transie, nie dziw więc, że entuzjazm widowni nie miał końca i mimo widocznego wyczerpania dyrygenta wywoływało go kilkakrotnie, darząc długotrwałymi oklaskami.

Odegrano uwerturę z Leonory III, L. v. Beethovena. Haydna: Symfonię Nr. 17 (L'ours) oraz przepiękną IV Symfonię G. Mahlera. Symfonia ta, nawskróś sielankowa i liryczna w założeniu, posiada znakomitą instrumentację i — mimo widocznego wpływu Haydna i A. Brücknera — indywidualne ujęcie tematu.

Solistka, p. Irena Cywińska wywiązała się ze swojej partji bez zarzutu.

T. Huppert.

Zapytanie do Pana Komisarza Strzeleckiego.

Dochodzą nas wieści, że Wydział III. budowlano-techniczny, czy też tegoż funkcjonariusze, przydzielają roboty przedsiębiorcom budowanym (szczególnie kanałowe) bez przetargu.

Zwracamy uwagę, że Rada Przyboczna przed kilkoma miesiącami jeszcze powzięła zasadniczą uchwałę, by rozdawanie robót dla gminy m. Lwowa, odbywało się tylko w drodze przetargu publicznego bez względu na zakres robót.

Czyżby III. Wydział o tej uchwale nie wiedział, a jeżeli tak to winien być przez p. Komisarza pouczony o powyższej uchwale.

—:—

Antysemityzm na Ukrainie sow.

MOSKWA, 25. maja. (AW). Russpress donosi, że w kołach sowieckich panuje wielkie zaniepokojenie z powodu wydatnego wzrostu nastrojów antysemickich zwłaszcza na Ukrainie i w armji czerwonej. Władze wojskowe prawie jawnie popierają ten ruch. W kołach wojskowych panuje bowiem oburzenie z powodu licznych oznaczeń orderem „Czerwonego sztandaru“ udzielonych żydom z okazji 1. Maja. Antysemityzm ogarnął już na Ukrainie organizacje komunistyczne i w kołach młodzieży komunistycznej z. p. emnie otwarcie mówi się o mordach rytualnych etc.

—:—

Bałagan telefoniczny we Lwowie.

Żerowanie na cierpliwości ludzkiej. — Kradzież czasu obywatelom.

Wskutek fatalnych stosunków telefonicznych nie mogliśmy uzyskać wiadomości z miasta, Warszawy i prowincji.

Niejednokrotnie poruszaliśmy sprawę fatalnego funkcjonowania telefonów we Lwowie. Stan ten Past-a usprawiedliwiała tem, że wprowadza się obecnie nową stację telefoniczną, wobec czego chwilowo nieuniknione jest wadliwe funkcjonowanie telefonów, dopóty, dopóki wszyscy abonenci stacji starej nie zostaną przełączeni na nową stację.

W wywiadach prasowych Dyrekcja Past-y zwróciła się z prośbą do wszystkich swoich abonentów o wyrozumiałość, obiecując organizację telefoniczną we Lwowie przeprowadzić w jak najkrótszym czasie. Od tego czasu minęło kilka tygodni, a stan telefonów we Lwowie nie tylko że się nie polepszył — wprost przeciwnie — z każdym dnem coraz dotkliwiej daje się weznaki. Dochodzi już do tego, że niektórzy abonenci wogóle nie mogą uzyskać połączenia z centralą, co po stwierdzeniu że dany aparat nie jest uszkodzony — należy kłaść wyłącznik na karb obsługi centrali telefonicznej.

Mimo wszystko byliśmy cierpliwi.

Przed kilku dniami, w związku z całym bałaganem telefonicznym, przyjechał do Lwowa Delegat Ministerstwa Poczty i Telegrafów p. Hejlmann, celem zbadania sprawy na miejscu. Nie wiemy co skłoniło p. Hejlmanna do stwierdzenia, że stan telefonów we Lwowie stale się poprawia i już w najbliższej przyszłości „wszystko będzie dobrze”.

Tymczasem, to co się obecnie dzieje z telefonami lwowskimi — **przechodzi już wszelkie granice cierpliwości i tolerancji ludzkiej.**

Ludzie wystają przy telefonach bezskutecznie całymi godzinami, i dziwne doprawdy, że Dyrekcja Past-y nie zdaje czy nie chce sobie zdać sprawy, że telefony przeznaczone są dla publiczności, a nie odwrotnie. W chwili, gdy Dyrekcja Past-y nie robi, by te anomalje usunąć a nie robi bo skutków tej pracy nie widzimy — uważamy to po

prostu za **kradzież czasu** tysiącom ludzi, skazanych na komunikowanie się telefoniczne.

I co więcej — ludzie, wskutek niemożności uzyskania połączenia z międzymiastową, nie dość że wyrzucają pieniądze za abonament telefoniczny, b. często narażeni są na poważne straty materialne. Cóż dopiero mówić, gdy zachodzi konieczność zwrócenia się o pomoc, czy to do straży ogniowej czy to do pogotowia ratunkowego i t. d.

W czasach, kiedy komunikowanie odbywa się przeważnie drogą telefoniczną, jest wprost niedopomyślenia, by telefon, który w wielu wypadkach stanowi coś znacznie więcej niż zbytek był oddany w arnądę ludzi czy Towarzystwa nie liczących z potrzebami społeczeństwa i czasu.

Ubiegłej nocy padliśmy ofiarą tego bałaganu telefonicznego. Nie mogliśmy uzyskać połączenia z centralą, a tem samem nie mogliśmy uzyskać wiadomości od naszego korespondenta w Warszawie oraz z wypadków w mieście. Nie stało się to z naszej winy. W ostatniej chwili musieliśmy się uczyć do korzystania z obcego telefonu, by przynajmniej podać część wiadomości z Warszawy.

Domagaliśmy się przystania nam montera, by zbadał aparat telef. i usunął w nim lub w centrali telefon. wadę, ale kazano nam czekać do jutra, gdyż już wczorajem nikogo niema w biurze naprawy.

Dla dziennika, który wyjść musi na czas — tarapaty takie są wprost katastrofalne.

Nie mamy wcale zamiaru być ponownie narażeni na telefoniczne kłopoty. Zastrzegamy się przeciwko temu stanowczo. Tak dłużej być nie może.

W końcu musimy dać wyraz zdziwieniu, że władze państw. względnie dyrekcja poczty i telegrafów nie zajmuje się energicznie tą całą sprawą, by stan ten raz wreszcie usunąć.

Katastrofalne skutki burzy gradowej w Poznańskim.

POZNAN, 25. 5. (AW). Burza, która przed dwoma dniami przeciągnęła nad Wielkopolską, poczyniła ogromne szkody. Burza ominęła Poznań i rozszalała nad Środą, Kostrzynem, Czeluścinem, Strzałkowem, Szamotułami, Grodziskiem, Gniewem, oraz w pow. gnieźnieńskim. W pow. wrześnińskim i średzkim spadł grad wielkich rozmiarów, niszcząc całe pola zasiewów. — Straty są bardzo poważne, choć nie dadzą się narazie bliżej określić. W niektórych miejscowościach grad dochodził wielkości orzechów włoskich, pokrywając ziemię warstwą grubości 10 cm.

BYDGOSZCZ, 25. 5. (AW). Z Szubina donoszą, że wskutek wczorajszej ulewy u-

legł podmyciu tor kolejowy na przestrzeni około 50 m. Na nasypie w kilku punktach wiszą szyny bez oparcia. Pociąg do Bydgoszczy nie kursuje. Ulewny deszcz zalał również liczne piwnice w mieście, oraz szeregi niżej położonych ulic.

WILNO, 25. 5. (AW). Podczas ostatniej burzy, jaka przeszła nad półn. częścią woj. wileńskiego silny wiatr porwał kilkanaście tratw polskich i przepędził je na brzeg rzeki Wilji na granicę polsko-sowiecką, rzucając drzewo na brzeg rosyjski. Pomimo zabiegów władz polskich sowiecka straż graniczna odmówiła wydania kupcom polskim tratw, które przypadkowo przepłynęły na stronę sowiecką.

Syndykat Naftowy na drodze do rozbiela się.

WARSZAWA, 25. maja. (A. W.) Jak się dowiadujemy, w dniu 30. maja b. r. odbędzie się w Warszawie zebranie Syndykatu Naftowego, na którym rozważane będą barzo doniosłe sprawy m. in. zebrani przemysłowcy naftowi wypowiedzieć się mają w sprawie warunków min. Kwiatkowskiego co do wpłacenia 20 proc. kapitału zakładowego przedsiębiorstw

do Sp. wiertniczej „Pionier”, której utworzenie jest *conditio sine qua non* dalszego utrzymania Syndykatu.

Jak nas informują większość przemysłowców naftowych jest temu przeciwna, twierdząc, że przemysł naft. nie zniesie tak wysokiego obciążenia. W związku z tem stanowiskiem mogą się wyłonić pewne trudności w dalszym utrzymaniu Syndykatu Naftowego.

Sprawa nadużyć wyborczych w Sejmie.

Wniosek o wniesienie votum nieufności prezesowi komisji administracyjnej p. Polakiewiczowi.

WARSZAWA, 25. 5. (tel. wł.). Po załatwieniu paru spraw bieżących, komisja administracyjna sejmowa pracowała dzisiaj dalej nad wnioskami o wyłonienie komisji nadzwyczajnej dla zbadania nadużyć wyborczych.

Pierwszy przemawiał tow. Próchnik. Podniósł on oczekujące komisję trudności, które powstały na skutek obawy urzędni-

ków przed skutkami mówienia prawdy. Są jednak rzeczy, których i dziś nikt nie zaprzecza. Rząd brał bezpośrednio udział w tworzeniu komisji wyborczych „jedynki”. Z tem zgadza się rząd i posłowie „jedynki”. Inne zarzuty trzeba zbadać!

Następnie mówili: pos. Sobolewski (BB) który bronił w zasadzie uczestnictwa władz w wyborach, pos. Jeremicz (Białorus.), Ła-

szkiewicz (Ukr.) i pos. Brodacki (Piast).

Pos. Brodacki atakował specjalnie p. Dziadosza, nac. wydz. bezp. w woj. krak. Po mowie p. Brodackiego pos. Bagiński z Wyzwolenia postawił wniosek o przerwaniu dyskusji.

Prezes komisji pos. Polakiewicz oświadczył, że wniosku nie podda pod głosowanie na posiedzeniu obecnem, a dopiero na następnem i zamknął posiedzenie.

Przedstawiciele „Wyzwolenia” mają zgłosić wniosek o wyrażenia votum nieufności pos. Polakiewiczowi za złamanie regulaminu.

WARSZAWA, 25. 5. (tel. wł.). Komisja budżetowa sejmowa zakończyła obrady nad ustawą sejmową ustawodawstwa skarbowego, kończąc swoją pracę nad budżetem — W dyskusji przemawiali pos. Bittner (ChD), pos. Kornecki (ZLN), pos. Sanojca (B. B.) i prof. Krzyżanowski (B. B.), poczem przewodniczący Byrka zarządził głosowanie.

Do art. 5 ustawy skarbow. zgłoszono 2 wnioski. Jeden pos. Krzyżanowski, upoważniający Rząd do wypłacania nadal urzędnikom 15 proc. dodatku.

Drugi wniosek PPS o podniesienie od 1. lipca uposażenia urzędników o 25 proc.

Pierwszy wniosek przeszedł 9 głos. przeciwko 7. Drugi wniosek upadł. Następnie przewodniczący odczytał wniosek pos. Rybarskiego: jedynie w wypadku, gdy nie obraduje sejm i senat, może Rada min., w razie nagłej konieczności uchwalić kredyty dodatkowe, które muszą być przedstawione do zatwierdzenia Izbowi ustawodawczym natychmiast po ich zebraniu się.

Tow. Diamand: To jest zachęta dla Rządu, aby odraczał sejm.

Przew. Byrka: To przedstawia się jako rozszerzenie kompetencji Rządu.

Tow. Diamand: Austrjacki paragraf 14.

Pos. Rosmariu: Jest to rzecz, która sprzeciwia się konstytucji.

Komisja odrzuciła wniosek 14 głosami przeciwko 10-ciu.

Na wniosek referenta zmieniono artykuły 9 i 10 w ten sposób, że kredyty budowlane przewidziane w tym budżecie, mogą być jeszcze po 31 marca 1929 roku zużyte w ciągu 3 miesięcy pod warunkami, które ustali Ministerstwo Skarbu. Przy artykule 10, na wniosek referenta skreślono ustęp 2, upoważniający Ministra Skarbu do lokowania rezerw skarbowych w papierach państwowych.

Odrzucono wniosek pos. Dąbskiego (Str. Chł.) upoważniający Ministra do udzielania z zapasów kasowych kredytów w wysokości 100 milionów dla drobnego rolnictwa. W ten sposób ustawa skarbowa została załatwiona.

Przyjęto rezolucję tow. Zarembki wzywającą Rząd do przedłożenia jak najrychlej projektu ustawy przewidującego 25 proc. podwyżki dla urzędników i funkcjonariuszy państwowych w stosunku do wzrostu drożyzny.

Szereg rezolucyj zgłoszonych do budżetu ma uzgodnić podkomisja pod przewodn. prof. Krzyżanowskiego, do której wszystkie kluby wysłały po jednym przedstawicielu.

Pos. Czetwertyński złożył przewodniczącemu Byrcy podziękowanie za obiektywne prowadzenie obrad. Pos. Byrka dziękował za poparcie, które odczuwał w rzeczowym traktowaniu tego budżetu.

Demagogicznych wniosków było bardzo mało, rzeczowe przeważały nad wszelkimi innymi.

STREJK CEGLARZY W WARSZAWIE.

WARSZAWA, 25. maja. (A. W.) Wczoraj po awaryjnym strejku większość cegielni przystąpiła do pracy. Robotnicy dostali podwyżkę do 3 zł. 60 gr. za formę, (t. j. 1000 sztuk cegły). W niektórych cegielniach w czasie strejku przyszło do ekscesów.

PRZYMUS SZKOLNY NA KRESACH.

WARSZAWA, 25. maja. (Pat.) Minister W. R. i O. P. wprowadził na terenie województw wileńskiego, nowogrodzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz w powiatach grodzieńskim i wołkowskim bezwzględny obowiązek szkolny wobec wszystkich dzieci urodzonych w latach między 1918 a 1920, które już uczęszczały do szkoły w r. 1927 i 1928.

„ITALIA” W DRODZE Z BIEGUNA.

BERLIN, 25. maja. (Pat.) Sterowiec „Italia” gen. Nobije pomyślnie powrócił do Kings Bay.

Przeciw nadużyciom wyborczym władz.

Przemówienie tow. posła Pragera.

Na wczorajszym posiedzeniu komisji administracyjnej tow. pos. Prager wygłosił następujące przemówienie, które podajemy w streszczeniu:

Wniosek stronnictwa mojego zawiera oskarżenie w stosunku do rządu bardzo ciężkie. Zarzuca mianowicie rządowi, że nadużył powierzonego mu przez naród aparatu administracyjnego dla celów walki politycznej, przeciw wszystkim niezależnym od rządu ugrupowaniom społecznym. Nadużyć tych dokonywano w ten sposób, że władze rządowe wymuszały na obywatelach głosowanie niezgodne z ich sumieniem i poglądami, groziły represjami w razie oporu i represje te wielokrotnie rzeczywiście stosowały.

Oskarżenie to ze strony rządu nie zostało odparte i leży w interesie czystości życia publicznego w Polsce, aby było stwierdzone w sposób niewątpliwy, czy jest prawdziwe.

Spokojnie i obiektywnie cały materiał oskarżenia może być rozpatrzony przez nadzwyczajną komisję sejmową, wyposażoną w daleko idące uprawnienia. Przewlekanie tej sprawy i uchylanie się od kontroli komisji uważać będę za nęchęć ze strony rządu poddaania się kontroli. Powszechnie będzie to rozumiane jako przyznanie prawdziwości podniesionych zarzutów.

Przyjaciele Rządu pragną go bronić przez dowodzenie, że Rząd ma prawo do czynnego udziału w akcji wyborczej. Nie przeczę temu prawu. Ale w praworządnej państwie udział ten może być tylko w jednej postaci: w postaci zabezpieczenia wszystkim obywatelom możliwości swobodnego oddania głosu zgodnie z ich wolą, troskliwego przestrzegania wolności zgromadzeń i ochrony praw obywatelskich wszystkich odłamów ludności. Otóż w tej właśnie dziedzinie rola Rządu pozostawała w jaskrawej sprzeczności z jego obowiązkiem. A jeżeli pragną obrońcy Rządu bronić praw obywatelskich ministrów, jako kandydatów, by w ten

sposób osłaniać akcję szkodliwą Rządu w czasie wyborów, to te formy obrony uważam za wysoce niefortunne. Nikt nie odmawia ani ministrom, ani urzędnikom państwowym prawa brania udziału w życiu publicznym i nie w tym kierunku idą nasze zarzuty, natomiast zarzucamy Rządowi, że dla uformowanego przez siebie stronnictwa wytworzył w okresie wyborczym stanowisko uprzywilejowane, przeszkadzając wszystkim ugrupowaniom, reprezentującym rzeczywistą wolę społeczeństwa, od Rządu niezależną, w wyrażaniu tej woli.

Uważam to za błąd ze strony przyjaciół dzisiejszego Rządu, jeżeli w odpowiedzi na nasze zarzuty fałszów i zarzutów wyborczych powołują się na nazwisko marsz. Piłsudskiego.

Blask tego nazwiska wytworzył się w okolicznościach zupełnie innych niż dzisiejsze i wyprzedził znacznie ukształtowanie „Bloku bezpartyjnego współpracy z Rządem”, w skład którego wchodził p. Sanoja, Sapieha, Radziwiłł i Wiślicki. Dlatego proszę nie przetasowywać kart i o nadużyciach wyborczych mówić bez reminiscencji świetnej przeszłości, w której PPS. czynny brała udział. Wyobrażano sobie, że system rządów pomajowych będzie można utrwaląc przez nadużycia wyborcze i że pomyślny dla Rządu wynik wyborów pozwoli zapomnieć o złych metodach i będzie jakgdyby plebisycetem sankcjonującym nowy system rządzenia. Okazało się, że nadużycia te nie pomogły. Plebiscyt na rzecz rządu został przegrany. Niedźwiedzią przysługę wyrządzili Rządowi ci, którzy ten pomysł rzucili i tak nieudolnie i kompromitująco wykonali. Ale ta sprawa jest raczej troską Rządu, a nie jego opozycji. Naszą troską jest ustalić odpowiedzialność za złe metody wprowadzone przez Rząd do walki wyborczej, potępić ich szkodliwość dla życia publicznego, wykryć winnych i wskazać ich opinii publicznej.

Łódź otrzymuje 6 milionów dolarów pożyczki.

Od czterech dni toczyły się w Warszawie rokowania między samorządem łódzkim a grupą amerykańskich bankierów o pożyczkę 6 milionów dolarów dla Łodzi. W dniu wczorajszym rokowania prowadzone przez prez. m. Łodzi tow. Ziemięckiego i wiceprez. tow. Wielńskiego zostały zakończone i zarówno kontrakt jak i umowy dodatkowe zostały w zupełności uzgodnione między

stronami. We wtorek w przyszłym tygodniu magistrat przedstawi warunki pożyczki radzieckiej komisji skarbowo-budżetowej, oraz Radzie miejskiej pod dwa kolejne uchwalenia, poczem pożyczka zostanie podpisana. Moc obowiązującą umowę pożyczkowej zależeć będzie od zatwierdzenia jej przez władze rządowe.

Bela Kun opiekował się i Polską.

PRAGA. Władzom bezpieczeństwa na Słowaczkę udało się wykryć w mieście Mezo-Laborec na pograniczu polskim stację przeładunkową i punkt rozdzielczy dla kurjerów komunistycznych. Mieściła się ona w mieszkaniu górnika, nazwiskiem Mazniak i miała za zadanie przyjmowanie i ekspedjowanie dalej agitatorów komunistycznych i materiałów agitacyjnych, przesyłanych z centrali wiedeńskiej do Polski. Aresztowano 6 kurjerów, którzy złożyli zeznanja, stwierdzające, że wielokrotnie przynosili bibułę komunistyczną do Polski. Sledztwo ustaliło dalej związek wykrytej organizacji z komunistami czechosłowackimi i z centralą wiedeńską, na której czele stał Bela Kun.

500 DOMÓW PASTWĄ POŻARU.

KAIR. 25. maja. W Tanta pożar zniszczył około 500 zabudowań, 4 zabitych i 8 ciężko rannych.

PIORUN ZABIŁ 8 KOBIET.

BERLIN. 25. maja. W pobliżu Landsbergu piorun uderzył w drzewo, pod którym schroniły się robotnice. 8 kobiet zabitych, i 5 rannych.

WIELKA AFERA W LENINGRADZIE.

RYGA. 25. maja. W urzędzie podatkowym w Leningradzie wykryto wielkie nadużycia. Aresztowano 70 osób. Wykryto również łapownictwo w truście wyrobów wełnianych. Aresztowano 22 osoby.

Kłopoty min. Meysztowicza.

Ministerstwo sprawiedliwości zarządziło okólnikiem, by zakuwanie więźniów przewencyjnych dostarczanych władzom sądownym nie było stosowane więcej w stosunku do oskarżonych o wykroczenia.

Po postawieniu w stan oskarżenia zakuwać wolno tylko tych więźniów, którym grozi kara więzienia lub kara śmierci a więc — z reguły wszystkich przewencyjnych więźniów politycznych Zakuwać aresztantów wolno w razie stawiania oporu lub usiłowania ucieczki. Zakuwanie aresztantów przewożonych w karetkach winno mieć miejsce tylko wtedy, gdy tego wymagają ważne względy na bezpieczeństwo transportu.

Zakończenie rokowań włosko-franc. w sprawie Tangeru.

PARYŻ. 25. 5. (Pat.) Dzienniki wyrażają zadowolenie z powodu szybkiego i pomyślnego zakończenia włosko-francuskich rokowań w sprawie Tangeru. Prasa przewidyje, że podpisanie układu przez 4 mocarstwa nastąpi niezwłocznie po ustaleniu przez rzeczoznawców ostatecznych jego szczegółów. Dzienniki zaznaczają, że układ obecny pozwoli się spodziewać pomyślnego rozwiązania innych zagadnień francusko-włoskich.

Z życia.

„Państwo” i służąca.

Rzecz dzieje się w sądzie. Przedmiot sporu: krótkie włosy a względnie obraza honoru. A było to tak: Do służby do wielmożnych państwa, powiedzmy A. wstąpiła panna Marysia mająca piękne długie włosy. Raz Marysia idąc za namową przyjaciółki czy też za nakazem mody poszła do fryzjera i wróciła do domu z pięknie ostrzyżoną główką.

Chłopcę fryzura nie przypadła pani do gustu. W rozmowach ze swą córką zaczęła się wyrażać pogardliwie o Marysi, a raz podczas rozmowy telefonicznej ze swą córką powiedziała, że dziewczyna kręci się po domu ze swoją fryzurą chłopięcą jak jaka ulicznica. Marysia to słyszała. Wściekłość ją ogarnęła. Postanowiła swą panią zaskarżyć do sądu za obrazę czci, o czym ją zresztą uprzedziła poczem opuściła służbę.

W sądzie matka i córka zaprzeczyły, jakoby użyły obraźliwego wyrażenia o Marysi. Sąd chcąc się przekonać, czy rzeczywiście Marysia mając obcięte włosy, wygląda „podejrzenie”, kazał jej zdjąć kapelusz, lecz musiał uznać, że sponiewierana przez służbodawczynię dziewczyna ma miłą i wzięczną główkę. Zdaje się, że panią najwięcej raziło to, że służąca wygląda zbyt „po pańsku”.

W rezultacie sąd nie zdołał stwierdzić, czy była obraza czy jej nie było ale zachęcił obie strony do pogodzenia się. Dama musiała dziewczynie zapłacić jej należność a pozatem połowę za obowiązujący czas wymowy.

Stulecie Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

Publikacje jubileuszowe.

Z powodu stulecia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich ukazały się następujące publikacje jubileuszowe:

1) Adam Fischer, Zakład Narodowy imienia Ossolińskich. Zarys dziejów. Z 23 ilustracjami. Lwów, 1927, str. 120.

2) Adam Fischer, Institut National Ossoliński, Esquisse historique, traquit du polonais par Jean Narlikiewicz-Jodko. Avec 22 gravures. Leopold, 1928, str. 115.

3) Bronisław Gubrynowicz, Józef Maksymilian Ossoliński, Człowiek i pisarz. Z ilustracją. Lwów, 1928, str. 93.

4) Tadeusz Maikowski, Dzieje gmachu Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Z 29 ilustracjami. Lwów, 1927.

5) Rocznik Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich pod redakcją Ludwika Bernackiego. Tom I. i II. 1927 i 1928. Z 34 ilustracjami. Lwów, 1928, str. 766.

6) Zakład Narodowy imienia Ossolińskich Ustawy, przywileje i rzeczy dziejów jego dotyczące zebrał i wydał Wilhelm Bruchnalski: Lwów, 1928, str. XXXII i 748.

7) Władysław Tadeusz Wistocki, Jerzy Lubomirski, 1817 — 1872. Z 16 ilustracjami. Lwów, 1928, str. 180.

Niedbalstwo majstrów przyczyną ciężkiego wypadku.

Na Tatcach Wschodnich zdarzył się przedwczoraj wstrząsający wypadek. Z rusztowania spadło trzech robotników, a to Marcin Sejinger, Michał Hryniewski i Piotr Ficzy, którzy wskutek tego doznali szeregu bardzo ciężkich obrażeń.

Pogotowie ratunkowe owoziło ich do szpitala powszechnego.

Panowie budowniczcy powinni dbać więcej o życie robotnicze i starać się o zabezpieczenie ich przed tego rodzaju wypadkami.

Sprawy partyjne.

POSIEDZENIE PREZYDIUM KOMITETU OBW. PPS. odbędzie się w niedzielę 27. b. m. o godz. 11. przed południem w lokalu, ul. Sykstuska 1. 21. II. p. Do współudziału w obradach zaprasza się tow. delegatów z Bitkowa, Przemyśla, i Sambora.

Sekretariat Kom. Obw. B. Skalak.

Wycieczki T. U. R-a.

Zarząd Główny TUR. urządza w b. r. następujące wycieczki:

Nad Świtez (Wilno, jeziora Trockie, Nowogródek) od dnia 6 — do 10 czerwca. Prowadzi tow. poseł Zygmunt Piotrowski. Koszty 40 zł. Zapisy do dnia 31. maja.

W Pieniny (Kraków, Wieliczka, Nowy Targ, Krościenko, łożami przełom Dunajca, Szczawnica, Trzy Korony, na czeską stronę (Smierdżonka), Sokolica — Czertezik, przejście przez Wielki Rogacz, Piwniczna, Nowy Sącz), od dnia 28. czerwca do 6. lipca. Prowadzi tow. Halina Kopcińska. Koszty 50 zł. Zapisy do dnia 18. czerwca.

Nad morze polskie i do kaszubskiej Szwajcarii (Bydgoszcz, Gdynia, Oksywie, Gdańsk, Sopoty, Oliwa, Hel, Kartuzy, Wieżyca) od dnia 30. czerwca do dnia 8. lipca. Prowadzi tow. poseł Zygmunt Piotrowski. Koszty 50 zł. Zapisy do dnia 20. czerwca.

Do źródeł Wisły (Katowice, Królewska Huta, Cieszyń, Skoczów, Żywiec, Babia Góra) od dnia 11 do 19. sierpnia. Prowadzi tow. Czesław Kossobudzki i poseł Adam Ciołkosz. Koszty 60 zł. Zapisy do dnia 1. sierpnia.

Na Słowacznę (Kraków, Zakopane, przez przełęcz pod Kopą na stronę czeską, zwiedzenie: uzdrowisk — Łomnica, Smokowiec, szeregu miasteczek, w których znajdują się zabytki dawnej kultury polskiej sławnych zamków orawskich, loowej groty Dobrzyńskiej) od dnia 14 — 21 lipca. Prowadzi tow. poseł Kazimierz Czapirski. Koszty 70 zł. Zapisy do dnia 4. lipca. Przepustki wyrabia Sekretariat Generalny TUR-a.

W Tatry od dnia 22 — 28 lipca. (Kraków, Zakopane, Morskie Oko, Rysy, ewent. Wysoką do Popradzkiego Stawu, Szczyrskie jezioro, Smokowiec, Gerlach — najwyższy szczyt Tatr 2663 mtr. (stabsi pozostają w oolinie), przez Polski Grzebień i Małą Wysoką do Morskiego Oka). Prowadzi tow. poseł Stanisław Dubois. Koszty 60 zł. Zapisy do dnia 12. lipca.

Na Pokucie od dnia 17 — 25 sierpnia (przez Lwów, Stanisławów, w Karpaty Wschodnie i na Pokucie — Jaremcze, Mikuliczyn, groty Dobosza, Jamna, Worochta, szczyt Howerli, Żabie, zagłębie naftowe, Borysław, Przemyśl.) Koszty 55 zł. Zapisy do dnia 7. sierpnia.

Inne wycieczki w bież. roku nie są projektowane.

Koszty wycieczek obejmują: przejazdy, noclegi, bilety wstępu przy zwiedzaniu. Zastrzega się w razie koniecznym, zmianę kosztów oznaczonych. Koszt oziennego utrzymania liczyć należy od 4 — 5 zł. na osobę. Uczestnicy wycieczek nie należący do TUR. i PPS., płacą o 5 zł. więcej. Pierwszeństwo mają członkowie TUR. i PPS. Przy zapisywaniu należy powołać się na jedną z wymienionych organizacji, lub przynajmniej osobę, znaną organizacji.

Informacyj udziela Sekretariat Generalny TUR. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża, Nr. 20.

Już wyszedł z druku -- 22 numer POBUDKI

Jedynego socjalistycznego ilustrowanego tygodnika, taniejszego od wszystkich innych tygodników burżuazyjnych.

Numer zawiera:

Dekretowe wątpliwości (art. wst.), Roman Dąbrowski: Na Złot! (wiersz). Zwycięstwo wyborcze socjalistów w Niemczech, L. W.: Płace, a życie gospodarce; M.: Ubezpieczenie społeczne; Z obchodu pierwszomajowego w Chicago (korespondencja własna); M. M.: Armia sowiecka prezentuje broń przed królem; B. W-m: Precz z karą śmierci; F. N.: Dzieci włóczędzy; Największa katastrofa morska w dziejach świata; Co napisali czytelnicy do „Pobudki” w odpowiedzi na ankietę.

W odcinkach: Biały kiel (powieść Jacka Lomona, A. Awierczenko: Policjant Sapogow.

Staje interesujące działy: Z tygodnia na tydzień. Lekcje Esperanta. Kącik szachowy. Rozrywki umysłowe, Notatki, Drobiazgi, Śmiech to zdrowie, Robotnicze gosp. domowe, Sport robotniczy, Ze świata ekranu.

16 stron druku, liczne ilustracje. Cena tylko 40 groszy.

Adres Redakcji i Administracji Warszawa, Wrecka 1. 7.

OGŁOSZENIA.

POSZUKUJE się sprzedawców dla artykułu spożywczego Crispette, Piastów 8, dobry zarobek.

JAN KUŹMIŃSKI s. Bonifacego, ur. 1884 w Sassowie, unięważnia zgubioną książeczkę wojskową, wystawioną przez P. K. U. Złoczów.

SUKNIE I SZLAFROKI z rozmaitych materiałów po zadziwiająco niskich cenach, wykonuje również z powierzonych materiałów WYTWÓRNIA SUKIEN DAMSKICH, LWÓW, BOIMÓW, 1. 7., w bramie.

Pot nóg i rąk

oraz nieprzyjemny zapach ciała usuwa puder

„POTOL” z KOGUTKIEM
GAŃECKIEGO

Żądać wszędzie z Kogutkiem.

Wyszła z druku najnowsza broszura

MARJANA PORCZAKA

RELIGJA a POLITYKA

Cena 70 gr.

i jest do nabycia

w Księgarni Ludowej, Szajnochy 2.

Już wyszła broszura p.t.

Prawo o spółkach
akcyjnych

CENA 2-50.

Do nabycia

w Księgarni Ludowej

Lwów, ul. Szajnochy 1. 2.

Już wyszła z druku

nowa książka znanego i cenionego
autora

W. RAORTA

NA KARUZELU

Cena 5 zł.

do nabycia w Księgarni Ludowej

Lwów, ul. Szajnochy 2.

Prof. Irving Fisher — Dr. Eugeniusz Fisk

Skarbiec Zdrowia i Życia

PRZEKŁAD Z ANGIELSKIEGO

TREŚĆ:

Znaczenie powietrza i wody. — Jak mieszkać. — Jak ubierać się. — Pożywienie: ilość i jakość pokarmu. — Równowaga składników pożywienia. — Główne zasady regulowania wagi. — Trucizny zewnętrzne. O alkoholu i tytoniu. — Higiena zębów, dziąseł, jamy ustnej. — Praca, zabawa a odpoczynek. — O głębokim oddychaniu. — Higiena ćwiczeń cielesnych. Higiena nerwów umysłu. Higiena publiczna. Eugenika.

Stron 448, 40 ilustracji
tablic i wykresów.

Cena tylko 9 zł. 50 gr.

Trwała, ozdobna oprawa

Jedyny ściśle naukowy, wyczerpujący a dostępny dla każdego laika zbiór
reguł, jak żyć, aby być zdrowym.

Dzieło to jest polecane przez M. S. W. Departament Służby Zdrowia L. 5631/27 z dnia 27 grudnia 1927 r.

Do nabycia w KSIĘGARNI LUDOWEJ przy ul. Szajnochy L. 2.